

**UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA FILOZOFICKÁ**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2010

Matouš Suchochleb

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická

**Subkultura punk v Královéhradeckém
kraji**

se zaměřením na současnou hudební scénu

Matouš Suchochleb

Bakalářská práce
2010

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Matouš SUCHOCHLEB**
Studijní program: **B6703 Sociologie**
Studijní obor: **Sociální antropologie**
Název tématu: **Subkultura punk v Královéhradeckém kraji**
Zadávací katedra: **Katedra sociálních věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce bude dozvědět se něco o vzniku a historii punku a o životním stylu lidí, kteří se k této skupině řadí. Historické údaje budu čerpat hlavně od autorů, zabývajících se tímto tématem. Další informace se budu snažit získat vlastním výzkumem v oblasti Královéhradeckého kraje. V tomto výzkumu se chci zaměřit na hudební scénu a rozšířenost punkové subkultury v tomto kraji.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

McNeil L. a McCain G.: Zab mě, prosím. Volvox Globator 1999 Dynner S.: Punk's not dead. Dokumentární film. Punk's not dead Production 2005 Footman T.: Blink 182 The unauthorized biography in words and pictures. Chrome Dreams 2002 Jirous I. M.: Pravdivý příběh Plastic People. Torst 2008 Slavík P.: PUNK. Dokumentární film z cyklu o alternativní kultuře(část 12.)Česká televize 2000 Internet

Vedoucí bakalářské práce:

doc. PhDr. Oldřich Kašpar, CSc.
Katedra sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: **30. dubna 2009**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2010**

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.

děkan

L.S.

Mgr. Petr Pabian, Th.D.

vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2009

Prohlášení autora

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na mou práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon a zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 31.3. 2010

Matouš Suchochleb

Poděkování :

Tímto bych rád poděkoval svému vedoucímu práce panu Doc.PhDr.Oldřichu Kašparovi, CSc. za vedení práce a cenné rady při jejím vypracování.

Souhrn:

Práce se zabývá subkulturou Punk v královéhradeckém kraji. Účelem je seznámení s touto subkulturou a její historií, dále pak se způsobem života vyznavačů stylu punk a v neposlední řadě s punkovou hudbou, která je nedílnou součástí tohoto hnutí. V projektu se dozvíme něco o tom, proč se lidé k punku přidávají a co pro ně znamená.

Jak už název napovídá, zaměřil jsem se na královéhradecký kraj, a to především na stav současné punkové hudební scény v tomto regionu.

Klíčová slova:

punk, punk-rock, skinheads, hudební kluby, hudba, životní styl

Title:

Punk subculture in Královéhradecký region with focus on today's music scene

Summary:

This work deals with punk subculture in Královéhradecký region. Its purpose is to introduce this subculture and its history, along with lifestyle of punk supporters and punk music itself, which is essential part of this motion. In this project, we get know something about why people join punk motion and what it means to them.

It 's already in the title that I have concentrated on královéhradecký region and status of its club scene in particular.

Key words:

punk, punk-rock, Skinheads, music clubs, music, life style

Obsah:

1. Úvod	- 6 -
2. Metodologie	- 7 -
3. Vymezení pojmů	- 8 -
3.1. Subkultura	- 8 -
3.2. PUNK	- 8 -
3.3. Anarchismus	- 9 -
3.4. Skinheads	- 10 -
4. Punková móda a styl	- 12 -
4.1. Oldschool punk	- 12 -
4.2. Skinheads punk	- 13 -
4.3. Skate punk	- 13 -
4.4. Pogo	- 13 -
5. Okolnosti vzniku a historický vývoj punku ...	- 14 -
5.1. Svět	- 14 -
5.2. SEX PISTOLS	- 17 -
5.3. Punk u nás	- 19 -
5.4. N.V.Ú.	- 21 -
6. Královéhradecká hudební scéna	- 25 -
6.1. Hudební kluby	- 25 -
6.2. Kapely	- 27 -
6.3. Internetové magazíny	- 30 -
6.4. Hudební soutěže	- 33 -
7. Zájmy a volný čas	- 35 -
8. Závěr	- 38 -
9. Seznam použitých zdrojů:	- 40 -
9.1. Literatura:	- 40 -
9.2. Internetové zdroje:	- 41 -
10. Přílohy:	- 42 -
10.1. Fotografie:	- 42 -
10.2. Úryvek z rozhovoru na téma punk a křesťanství:-	
45 -	

1. Úvod

Jak již název napovídá, práce se zabývá subkulturou punk v Královéhradeckém kraji. Jedním z důvodů, proč jsem si toto téma vybral byl ten, že se v oblasti punku pohybuji již několik let a mohu tak podat poměrně zajímavé informace o této subkultuře. Jelikož se zajímám zejména o hudbu, která k punku patří, bakalářskou práci jsem zaměřil hlavně na stav současné hudební scény. Mnoho lidí žije s myšlenkou, že punková subkultura i hudba s ní spojená je již dávno zapomenuta a nemá žádné příznivce. Právě objasnění skutečné situace v jaké se punk nachází, bylo hlavním důvodem, proč jsem si toto téma vybral.

V úvodu si pro lepší orientaci objasníme, co vlastně punk a další pojmy s ním související znamenají. V další části, kde jsem čerpal hlavně z odborné literatury, internetu a dokumentárních filmů, se dozvíme něco o okolnostech vzniku a historickém vývoji punku, jak ve světě, tak i na našem území.

Ze světové scény se blíže seznámíme se skupinou Sex Pistols, která byla jednou z nejvýznamnějších kapel tohoto žánru. Z oblasti Královéhradecka se pak podrobněji podíváme na legendu tohoto regionu, a to kapelu N.V.Ú..

Informace v další kapitole jsou již čerpány hlavně z terénního výzkumu prováděného metodou zúčastněného pozorování, nestrukturovaných a polostrukturovaných rozhovorů. Zde jsem se zaměřil zejména na hudební kluby v Hradci Králové a jeho okolí a na zde nově vznikající kapely hrající punk. Velkou pozornost jsem zaměřil na návštěvnost a atmosféru

v klubech, dále pak na fungování kapel a organizaci vlastních koncertů.

Seznámíme se s některými hudebními soutěžemi a s internetovými magazíny zaměřenými na punkovou subkulturu a hudební scénu s ní spojenou. V závěru práce se pak dozvíme o zájmech a využití volného času stoupenců punku.

2. Metodologie

Jako stěžejní metodu a přístup k výzkumu jsem si zvolil zúčastněné pozorování doplněné nestrukturovanými a polostrukturovanými rozhovory. Tento způsob výzkumu jsem si vybral jednak proto, že se mezi punkáči již několik let pohybují, ale hlavně proto, že je to podle mě nejlepší způsob, jak se o této subkultuře dozvědět co nejvíce. Jelikož jsem členem začínající punkové kapely, využil jsem toho a v práci jsem se zaměřil hlavně na punkovou hudební scénu. Stěžejní oblastí pro můj výzkum byly tedy punkové koncerty, kterých jsem během uplynulého roku navštívil kolem dvaceti. Několik koncertů jsem odehrál i se svou kapelou, a tak jsem měl možnost zhodnotit situaci na punkové scéně, nejen z pohledu diváka a fanouška této hudby, ale i jako člověka, který tuto hudbu produkuje a snaží se ji šířit. Mohu také zhodnotit, jak je těžké pro začínající kapelu prosadit se a zapadnout mezi ty „slavné“ kapely. Mnoho informací jsem získal také z nestrukturovaných rozhovorů, které jsem prováděl s několika členy punkových kapel, působících na Královéhradecku a s náhodně vybranými respondenty na koncertech. Velkým přínosem pro mou práci byly i informace získané z rozhovorů a článků zveřejněných

v internetových magazínech zabývajících se tematikou punku.

3. Vymezení pojmů

3.1. Subkultura

Subkultura je podle Sociologického slovníku definována jako „kultura dílčí skupiny, která se více nebo méně odlišuje od převládající, většinové a „oficiální“ kultury. Příslušníci skupiny se mohou od většiny odlišovat sociálním postavením, věkem, povoláním nebo regionem (např. předměstí metropole). Škála projevů vyjadřujících distanci od převládající kultury je široká, od drobných změn až k radikálnímu popření (pak se mluví o kontrakultuře). Zcela izolovaná však subkultura není od dominantní kultury nikdy. Pojem subkultura se používá např. při zkoumání životního stylu skupin mládeže, určitých sociálních a etnických vrstev, protestních hnutí, hodnotových představ delikventů.“¹

3.2. PUNK

Punk je nejen hudební ale také životní styl. Slovo punk by se z angličtiny dalo přeložit jako „výtržník“ nebo „něco shnilého“. Lidem v této subkultuře jde hlavně o svobodu vyjádřit svůj názor a o postoj proti rasové diskriminaci,

¹Jan Jandourek, Sociologický slovník, str.243, Portál, s.r.o., Praha 2001

komunismu, rasismu, politice, válčení a komerci.² Tyto své názory takřka proti „všemu“, vyjadřují punkáči hlavně prostřednictvím hudby, která k této subkultuře neodmyslitelně patří. Základem jsou jednoduché melodie pouze o několika akordech. Texty vyjadřují nesouhlas a protest proti něčemu, jsou jízlivé, posměšné, nejčastěji přímo ze života.

3.3. Anarchismus

Punk je také často spojován s anarchismem. Politologický slovník píše o anarchismu jako o *„směru odmítajícím jakoukoli politickou moc, vládu, organizaci atd., nepřátelsky zaměřenému proti státu. Základem anarchistického světového názoru je extrémní individualismus a subjektivismus odrážející zdánlivě bezvýchodné postavení některých vrstev maloburžoazie a dělnické třídy v podmínkách kapitalistické společnosti. Anarchismus nepopírá nutnost určité organizace společnosti, ale požaduje, aby tato organizace byla zcela svobodná, dobrovolná, bez uplatňování státní moci.“*³

²Punk In *Wikipedia : the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, , 17. 3. 2010 [cit. 2010-03-27]. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Punk>>.

³Adámková, K., Křížkovský, L., Šouša, J., Šoušová, J. Politologický slovník. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2001, 293 s.

3.4. Skinheads

Když mluvím o punkovém hnutí, musím přiblížit také hnutí skinheads, které je od počátku s tím punkovým úzce spjato.

Počátky tohoto hnutí bychom našli již ve druhé polovině šedesátých let ve Velké Británii. Bylo to v době, kdy docházelo k modernizaci a změnám na trhu práce, díky čemuž rostla nezaměstnanost. To vedlo ke vzniku nových dělnických hnutí, která kladla důraz především na svůj dělnický původ a ostře se stavěla proti hnutí hippies. Příznivci hnutí skinheads se snažili vyjadřovat svůj dělnický původ i svým vzhledem a oblečením. Nosili těžké vysoké boty, džíny, kšandy a vojenské bundy zvané „bomberly“. Nejnápadnější byl však jejich krátký sestřih, který jim dal jméno - skinheads. Toto hnutí bylo původně nepolitické, a šlo mu jen o odlišení se od „vyšší“ společnosti. O skinheads se často hovoří jako o rasistech. Původní hnutí však rasistické nebylo. Svědčí o tom fakt, že hudbu, kterou poslouchali, hráli převážně černošští muzikanti. V letech 1972 - 1976 nebylo o skinheads moc slyšet.

Znovuoživení hnutí nastalo přesně ve stejný čas, kdy se v Británii objevil punk. Vzniká nová skinheadská hudba OI!, která spojuje punk i skins. Znovuzrozené hnutí skinheads už není však tak jednotné, jako na jeho počátku. Jeho nejednotnost se ukazovala například při pouličních bitkách, kde se tradiční skinheads přikláněli na stranu svých původních nepřátel, probritských a prokrálovských Teddy Boys. Naopak přívrženci nového proudu anarchistických Skinheads se přikláněli na stranu punkáčů, jejichž pověst výtržníků jim imponovala. Určitá část skinheads se dokonce

nechává ovlivnit extrémně pravicovou Národní frontou, a proto jsou často spojováni s rasismem.

V osmdesátých letech se hnutí definitivně rozděluje. Jsou tu tradiční antirasističtí a apolitičtí skinheads a na druhé straně ti, kteří berou politiku jako součást hnutí a někteří z nich se dokonce hlásí k neonacistickým organizacím. Hnutí se začíná šířit i do ostatních zemí světa, ale především v té horší extrémně pravicové podobě. A právě proto vznikaly i různé kampaně pro sjednocení skinheads. Asi tou největší byla kampaň S.H.A.R.P. (Skinheads Against Racial Prejudice). I přes velký úspěch SHARP se hnutí nepodařilo sjednotit.⁴ Až dodnes jsou tedy v hnutí Skinheads rozlišeny dva proudy. Přestože oba proudy mají společné kořeny, v současné době jsou naprosto odlišné. Právě Skinheads, hlásící se k extrémně pravicovým neonacistickým hnutím, vrhají negativní světlo na tradiční antirasistické Skinheads, kteří jsou pak také spojováni s neonacismem.

Sociologický slovník píše o Skinheads jako o „*hnutí, které se v druhé polovině 70. let oddělilo od punk-rockové subkultury ve Velké Británii. Kořeny hnutí jsou v britském neonacistickém hnutí. Američtí skinheads jsou charakterizováni jako kombinace zbylé rockové subkultury a bezprávné mládeže. Hnutí zahrnuje jak skupiny orientované rasisticky, tak též antirasisticky. Skinheads jsou považováni za nejnásilnější prvek v pravicovém hnutí. Jejich vnější znaky jsou např. vyholené hlavy, kožené boty a někdy různé nacistické symboly. V ČR se vyznačují konfliktním*

⁴Skinheads In *Wikipedia : the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, , 13. 2. 2010 [cit. 2010-03-27]. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Skinheads>>.

postojem k rasovým menšinám, především Romům a levicovým radikálům."⁵

*„Opravdový skinhead není rasista, bez jamajské kultury by skinheads neexistovali, byla to jejich kultura spojená s „britskou pracující třídou, která je vytvořila“*⁶

4. Punková móda a styl

Cílem punkáčů je a vždy bylo odlišit se a šokovat ostatní lidi. To už naznačuje styl jejich oblékání. Jelikož má punk mnoho odnoží, ani styl oblékání punkáčů není jednotný, a přestože každý s těchto stylů má určité typické znaky, neexistuje žádné pravidlo nebo návod na to, jak by měl být punkáč oblečen. Jde hlavně o to, být originální a nikoho nekopírovat, jak to dělá většina dnešní mládeže.

4.1. Oldschool punk

Jsou to klasičtí punkáči s „čírem“ na hlavě, koženou bundou nebo levným obnošeným sakem, na kterém jsou připevněny nášivky a placky s punkovými motivy. Typické jsou pro ně také roztrhané džíny s co možná největším množstvím zavíracích špendlíků a vysoké nadkotníkové boty s tlustou podrážkou. Nesmějí chybět ani doplňky v podobě řetězů, visacích zámků, nebo úzkých kravat.

⁵ Jan Jandourek, Sociologický slovník, str.215, Portál, s.r.o., Praha 2001

⁶ Rody Moreno, zakladatel kampaně SHARP (Skinheads Against Racial Prejudice)

4.2. Skinheads punk

Ti se inspirovali hlavně módou skinheadů. Pro ně jsou typické džíny, kšandy, těžké pracovní boty, vypasované bundy a v neposlední řadě také krátký sestřih.

4.3. Skate punk

V dnešní době je asi nejpopulárnějším stylem punku takzvaný skate punk. Tento styl je spíš než s punkovým způsobem života spojen s hudbou, a to především s tou, kterou většina punkáčů za punk nepovažuje. Jejimi představiteli jsou ve světě například Blink 182 nebo u nás skupina Criminal Colection. Pro skate punk jsou typická trička nějaké skate značky, kšiltovky, kraťasy a tenisky, které jsou většinou také značkové, což se těm „klasickým“ punkáčům také moc nelíbí.

Jednu věc mají ale všechny tyto skupiny společnou, a tou je punk-rock.

4.4. Pogo

Pogo je punkový tanec, ve kterém jde pouze o to, máchat okolo sebe pažemi, kopat nohama a co možná nejvíce do sebe vrážet, což však jen málokdy vede k nějaké šarvátce. Ačkoliv pogo nevypadá jako příliš přátelský tanec, je to právě naopak. Když do vás někdo strčí a vy spadnete na zem, ve vteřině se objeví skrumáž rukou nabízející vám pomoc.

5. Okolnosti vzniku a historický vývoj punku

5.1. Svět

O punku jako o určitém hnutí se začalo poprvé mluvit již na počátku 70. let 20. století, hlavně ve spojitosti s kapelami pocházejícími z New Yorku a Detroitu, jako například The Ramones nebo Stooges v čele s frontmanem Iggy Popem. Hlavním útočištěm pro nově vznikající kapely se stal newyorský klub CBGB, kde působila i kapela Patti Smith Group se zpěvačkou Patti Smith. Ta začínala jako básnířka, stejně jako Richard Hell, zpěvák kapely Richard Hell and The Voidoids a mnoho dalších. Společně vycházeli z básníků Beat generation, která je nejvíce ovlivnila a punk považovali jako její další stupeň.⁷ Klub CBGB byl otevřen všem lidem, bez ohledu na jejich názory nebo vkus, a proto zde vznikaly i různé hudební styly. Tím nejvýznamnějším byl punk-rock, který se velice brzy stal středem pozornosti americké punkové scény. Mezi kapely, které daly punk-rocku jeho formu, můžeme řadit například The Ramones, Blondie nebo Talking Heads.

Jak se punk rozvíjel, začal expandovat i do Evropy, a to především do Velké Británie, kde se nejvíce rozvinul a měl tam i největší dopad. Anglická punková scéna se od té americké ale v mnohém lišila. Vycházela z úplně jiné sociální i intelektuální oblasti. V té době dominovaly rockové hudbě kapely typu Queen nebo Pink Floyd, jejichž hudba byla sice kvalitní, ale také příliš komplikovaná. Britští punkáči byli většinou mladí lidé okolo 20 let, kteří pracovali většinou jako dělníci nebo byli nezaměstnaní. Velká

⁷Slavík, P., Punk - dokumentární film z cyklu Alternativní kultura, část 12., Česká televize 2000

Británie byla navíc v té době v hluboké hospodářské krizi, což mělo vliv zejména na sociální oblast života. Právě takováto situace byla živnou půdou pro rozvoj punkového hnutí.⁸ S tímto hnutím se znovu objevují ale také takzvaní Skinheads, které jsem zmínil již v předešlé kapitole. Hudební publicista Morten v časopisu Živel píše: „Svým způsobem byl punk ranou pěstí konvenčním náladám britské společnosti. Nezapomeňme, že druhá polovina sedmdesátých let znamenala pro britskou politiku nástup konzervativní vlády pod vedením Margaret Thatcherové s razantním vymezením priorit středních vrstev, jejichž lnutí k tradicím a konformitě se staly snadným terčem pro rozzuřené masy mladých nezaměstnaných,“⁹

Největší vlna punku zasáhla Velkou Británii ve druhé polovině sedmdesátých let.

V té době vznikla asi nejzásadnější punkrocková kapela všech dob Sex Pistols, kterou dal dohromady manažer Malcolm McLean. (Touto kapelou se budu déle zabývat v samostatné kapitole). Dále to byli pak neméně známí The Clash, Damned, Stranglers nebo UK Subs. Obrovského rozvoje punku si začínají všimnout i média a kapely hrající tento styl se umísťují na předních příčkách hitparád. Odtud jsou ale často vyloučeny za nevhodné texty.

Punk zde přestává být záležitostí pouze malé skupiny lidí, ale stává se opravdovou subkulturou se vším, co k ní patří, ať už je to hudba, styl oblékání nebo postoj ke společnosti.

⁸ HRABALÍK, Petr. [Http://www.ceskatelevize.cz](http://www.ceskatelevize.cz) [online]. 2001 [cit. 2010-03-27]. PunkHistorie české a slovenské rockové hudby podle dokumentárního cyklu ČT. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/speciaily/bigbit/punk/01-vesvete.php>>.

⁹ Morten, magazín Živel, 2001

S rostoucí popularitou a komercializací však punk ztrácí všechno, co pro něj bylo typické. Možná právě i proto se stále častěji objevuje názor, že punk je mrtev. Hovoří se dokonce o tom, že punk ve Velké Británii byl pouze uměle vytvořen za komerčními účely. Přesto vlna punku velice významně zahýbala světovou rockovou scénou.

V devadesátých letech přišla další vlna punk-rockových kapel, které následovaly velice úspěšný melodický styl kapel jako Bad Religion a NOFX. Dále pak pokračovaly kapely Blink 182, The Offspring, Green Day, nebo New Found Glory, jejichž styl je často označován jako pop-punk. Tyto kapely již však nebraly punk jako styl života a neměly již tak radikální postoje proti společnosti, vládě a komerci. Právě velká komercializace punk-rocku a megalomanské koncerty vedou hodně lidí k názoru, že punková subkultura je již mrtvá. Je však velice naivní se domnívat, že tyto pop-punkové kapely znamenají konec punku. Punk tady stále je, ale vidí ho jen ti, kteří ho chtějí vidět.

5.2. SEX PISTOLS

Sex Pistols je asi nejvýznamnější a nejznámější punkrockovou kapelou všech dob. Byla založena v Londýně v roce 1975. V původní sestavě kapely působil zpěvák Johnny Rotten, kytarista Steve Jones, bubeník Paul Cook a baskytarista Glen Matlock, který z kapely v roce 1977 odešel a nahradil jej Sid Vicious. Kapela sice existovala jen 3 roky a natočila pouze jedno album, ale i tak byla označována za nejlepší britskou punkrockovou kapelu. Pod názvem Sex Pistols vystoupili poprvé v roce 1975 na Saint Martins College, kde se však úspěchu nedočkali a byli vypískáni dřív, než dohráli první píseň. Později se dostali i mimo Británii, a to do Paříže, kde zahráli při otevření klubu Club De Chalet. Po vystoupení na londýnském festivalu v 100 Club v září 1976, podepisují smlouvu s vydavatelstvím EMI, u kterého vydávají první a nejslavnější singl „Anarchy in the U.K.“¹⁰.

I když, na rozdíl od většiny tehdejších punkových skupin, uměli Sex Pistols poměrně dobře hrát, jejich hudba byla často zastíněna jejich kontroverzním chováním. V prosinci 1976 se náhodou dostali do pořadu Today a hned se jim dostalo veliké publicity, především díky jejich nadávkám během pořadu. Pořad byl sice vysílán jen v Londýně, ale reakce na tuto událost okupovaly noviny ještě několik dní. Deník Daily Mirror dokonce použil titulek „Filth and Fury“ („Děs a běs“). Právě díky takovýmto incidentům se kapele dostávalo více a více publicity a punk začal získávat pozornost

¹⁰ Sex Pistols In *Wikipedia : the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, , 2.3. 2010 [cit. 2010-03-28]. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Sex_Pistols>.

veřejnosti. V roce 1977 odchází z kapely Glen Matlock. Příčinou jeho odchodu mělo být to, že „měl rád Beatles“. Novým kytaristou se stal Sid Vicious, jedna z největších postav punku. I když vůbec neuměl hrát na kytaru, byl do kapely přijat, především pro jeho vzhled a názory. Jeho členství mělo však na kapelu spíše negativní dopad.¹¹

V březnu 1977 podepsali Sex Pistols smlouvu s A&M Records, která však trvala pouze do druhého dne, protože Sid Vicious zničil kancelář ředitele společnosti. V květnu téhož roku vydávají jejich druhý singl *God Save the Queen*, který vyjadřoval neúctu k monarchii. Singl se během oslav 25 let Alžběty II. umístil na prvním místě žebříčku NME, na oficiálním britském žebříčku byl však až druhý. Oslavy poznamenali také tím, že se pokusili tento singl zahrát na lodi na Temži před budovou Parlamentu. Poté co loď zakotvila, byli všichni členové skupiny zatčeni. Koncem srpna následovalo turné pod názvem SPOTS (Sex Pistols On Tour Secretly).

Album *Never Mind the Bollocks, Here's the Sex Pistols* nahráli v roce 1977 v produkci Chrise Thomase v Londýně. Při nahrávání hrál na baskytaru Glen Matlock, který se ke kaple vrátil pouze pro nahrání studiového alba, aby nahradil ne příliš zdatného Sida Viciouse. Steve Huey dokonce v roce 2005 prohlásil: „je to jedna z nejlepších a nejinspirativnějších rokových nahrávek všech dob“.

V lednu 1978 se Sex Pistols vydali na turné po USA. Turné se však nevydařilo tak, jak se předpokládalo. Poznamenaly ho vnitřní spory a hlavně chování Sida Viciouse, který na koncertě v San Antoniu udeřil

¹¹ BROUK, Jan. *Idiot Sid Vicious*. *Quo*. 2001, 2, s. 55-56.

fanouška kytarou do hlavy, což nebyl jeho jediný incident.

Dne 17. ledna 1978 odchází Johnny Rotten, a tím končí i celá kapela. V říjnu je Sid Vicious obviněn z vraždy své přítelkyně a zatčen. V roce 1979 se při oslavě propuštění předávkoval heroinem a zemřel.

Sex Pistols se ještě několikrát pokusili o návrat, ale úspěch se již nedostavil.

5.3. Punk u nás

K nám se punk začal dostávat hlavně z Velké Británie někdy kolem roku 1977. Mládež se o něm začala dozvídat hlavně z německého časopisu Bravo, kde se často fotografie punkáčů objevovaly. Zajímavé ale je, že prvními opravdovými fanoušky této hudby nebyli teenageři, ale spíše lidé okolo 25 let. Důvodem bylo asi to, že sehnat nahrávky punku bylo tehdy velmi obtížné. Punk u nás začaly propagovat hlavně osobnosti tehdejší undergroundové a alternativní scény, jako například Karel Habal, Mejla Hlavsa nebo Josef Vondruška. V tomto směru byl nejvíce aktivní manažer Classic Rock'n'roll Bandu Karel Habal, který dovážel punkové desky z Anglie a distribuoval je u nás. Toto bylo impulsem i pro hudebního publicistu Josefa Vlčka, který v roce 1978 připravil v rámci VI. Pražských jazzových dní přednášku o punk rocku, kde vysvětlil, co to vlastně punk je. Mezi jakési předchůdce punku u nás můžeme považovat kapely Extempore, Zikkurat, nebo teplické FPB. Jednoznačně punkové byly však až skupiny Energie G, Hlavy 2000 nebo například Kečup.

Největší rozmach českého punku by se dal datovat k druhé polovině 80.let, kdy se i začíná dělit do

různých směrů. Od roku 1987 se dá hovořit o takzvané druhé vlně českého punku.

Na rozdíl od první vlny z počátku 80.let, která zanechala v naší paměti tvorbu kapel jako Energie G nebo Kečup, význam druhé vlny byl spíše v rozmachu punku jako určité subkultury. Objevilo se velké množství nových kapel, a hlavně jejich příznivců. Styl a móda tohoto hnutí zasáhly mladé lidi právě v ten správný čas. Teenageři mohli vyjádřit svůj vztek a odpor proti společnosti, ve které žili, řevem v punkové kapele, a to hlavně díky tomu, že tato hudba nebyla nijak složitá a vlastní kapelu si mohl založit prakticky každý.¹²

S tím také souvisí snaha o odlišení se od ostatních. Snažili se vypadat jako co největší šílenci. Oblékali si roztrhané džíny, kožené bundy se spoustou nášivek, křiklavě barevné kalhoty, a na hlavách si vyčesávali takzvané číro. S nárůstem punku a jeho příznivců se hnutí začalo dělit do různých odnoží. Byli zde klasičtí pankáči s čírem, poslouchající Sex Pistols, The Clash a podobně, dále pak vyznavači melodického punku a nakonec příznivci hard core punku poslouchající Dead Kennedy's, Black Flag nebo Suicidal Tendencies. Na konci 80. let se objevila ještě jedna skupina, a to takzvaní skinheadi, kteří jako první použili termín oi! V této době se začaly pořádat i akce, kde vystupovaly jen punkové kapely, což bylo dříve spíše naprostou výjimkou. To však přispělo i ke zvýšené pozornosti orgánů komunistického režimu. V knize Kytary a řev píše publicista F.F.: „Prostý

¹² HRABALÍK, Petr. [Http://www.ceskatelevize.cz](http://www.ceskatelevize.cz) [online]. 2001 [cit. 2010-03-27]. PunkHistorie české a slovenské rockové hudby podle dokumentárního cyklu ČT. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/punk2pol80let/01-priciny.php>>.

fakt, že k provozování punk rocku není zapotřebí virtuózních schopností, že je to skutečná hudba ulic, kterou může dělat v podstatě každý a tím pádem například k organizování neoficiálních koncertů není zapotřebí drahé aparatury či luxusního sálu, měl za následek to, že se punk u nás hrál prakticky všude a většinou na akcích, které si jeho příznivci organizovali sami. To, že se neptali na svolení anebo dělali koncerty polooficiálně pomocí různých úskoků, způsobovalo odpovědným orgánům záchvaty zuřivosti. Nikoliv nestravitelnost hudby či vzhled příznivců punku, ale právě ony spontánní, oficiálně neorganizované a nekontrolovatelné aktivity, byly nakonec nejčastější represí proti tomuto stylu."¹³

Velký nápor punku však donutil kulturní pracovníky k tomu, aby některé akce zkrátka povolil. Punk se začal z Prahy rozšiřovat i do dalších měst a na venkov. Vznikaly kapely jako Plexis, Visací Zámek, Znouzectnost, Už jsme doma nebo N.V.Ú., které působí dodnes.

5.4. N.V.Ú.

V této části práce se budu podrobněji věnovat kapele N.V.Ú., a to z toho důvodu, že je to jedna z nejvýznamnějších punkových kapel na Královéhradecku a dalo by se říci, že i v celé České republice.

„Historie skupiny sahá až do první poloviny 80. let, kdy se dva kamarádi, kytarista Pavel "Pafka" Doležal a Štěpán "Makeba" Málek, v té době působící

¹³ Fuchs, F., Kytary a řev aneb co bylo za dí, Black Point 2002

jako hráč na klávesy a saxofon ve skupině Ježkovy zraky, rozhodli založit kapelu. Oba přibírají dívčí duo, bubeníka a baskytaristu, takže na jaře 1985 mohla vzniknout nejprve skupina Manichinace, posléze na podzim 1985 známější formace s názvem Kmitací Adapter. Tvorba skupiny byla ovlivněna klasickými skupinami ze Západu, vznikl jakýsi mix punku s novou vlnou - Damned, Clash, Sex Pistols, Die Totenosen, DK, Exploited nebo třeba Devo, The Cure, Joy Division, D.A.F. Od konce roku 1987, až do jara 1988 proběhly v kapele další změny. Po delší době se opět přidalo dívčí duo a protože i hudba začala více než k nové vlně tíhnout k punku, opět se změnil název a nakonec vzniká dodnes hrající kapela N.V.Ú. (Nepřichází v úvahu). V následujícím roce 1988 skupina ještě pod názvem Kmitací Adapter nahrává první demo nazvané "...že je magor", které obsahuje vedle úderných punkových vypalovaček jako například "Skinhead" nebo "Převrat" i písně s klávesami, značně poznamenané v té době letící novou vlnou. Po "revolučním" Silvestru 1989/1990 došlo ke změně na postu bubeníka a v kapele se objevil zkušený Jiří "Jyřýček" Franc, dříve hrající v různých podzemních hradeckých kapelách (např. Evakuační balíček nebo Terpsychora) a ten svým razantním, nekompromisním stylem hry na bicí vtiskl N.V.Ú. onu agresivní punkovou pečeť, bez které se neobejde žádná opravdová punková kapela. Následující čtyři roky znamenají tvrdší odklon k punku, což přineslo i odchod ženského dua. Kapela nahrává další dvě demo kazety. V roce 1990 to bylo osmnácti skladbové demo "Obchází mě dokola" a v roce 1992 "Tak jsme došli...". Současně začali N.V.Ú. intenzivně vystupovat na nejružnějších festivalech a v klubech, čímž se stávají stále více populární a

získávají solidní fanouškovskou základnu doma i v zahraničí.

V roce 1994 přibírá kapela druhého kytaristu Jardu "Fuxe" Lišku a již s jeho účastí skupina vydává novou desku u společnosti Black Point. Název je "14 dní" a vychází nejen jako MC, ale už i jako CD. Po několika personálních změnách na postu basového kytaristy se sestava ustálila do konečné podoby: Štěpán "Makeba" Málek (zpěv, harmonika, tamburína), Jiří "Jyřýček" Franc (bicí, zpěv), Jarda "Fox" Liška (basová kytara, zpěv), Pavel "Pafka" Doležal (kytara, zpěv).

V roce 1996 natáčí kapela druhé CD, MC s názvem "A v noci je tma...". Poté se intenzivně koncertuje po Čechách a zajíždí na koncerty i do Německa, Maďarska nebo Slovenska. N.V.Ú. vycházejí také na mnoha kompilacích v USA, Německu, Itálii, Polsku a samozřejmě také v České republice. Hrají po boku takových legend jako např. The Vibrators, Peter And Test Tube Babies, One Way System nebo The Stains.

V roce 1998 kapela natáčí další album "Čáry, máry, fuck", které bylo výtečně přijato kritikou a umístilo se na pátém místě TOP 25 časopisu Big Beng! Na podzim 1998 odchází z kapely baskytarista Jarda Liška a je nahrazen Lukášem "Junioem" Havránkem. Po dalším náročném roce (N.V.Ú. vystupují na 98 koncertech!) v dubnu 2000 kapela nahrává novou desku nazvanou "Z řady", kterou natáčí v sestavě Štěpán „Makeba“, Jirka „Jyřýček“, Lukáš „Junior“, Pavel „Pafka“ a Jarda „Fox“, se kterým kapela nepřerušila spolupráci a je dodnes brán jako externí člen kapely. Následovala šňůra vystoupení spolu s kapelami jako Bad Preachers, Aurora, Loikaemia, Major Accident nebo Menace.

Ve výše uvedeném složení + hosté natáčí kapela zatím poslední album „Vzorek bez ceny“ (2004). Jarda Liška , coby externí kytarista je k vidění i na některých živých akcích. V této sestavě si kapela stříhne také kratší set po boku legendárního TV Smithe (Ex Adverts).

Kapela až do současnosti intenzivně koncertuje doma i v zahraničí (Polsko, Maďarsko, Slovensko, Německo) V roce 2005 se v jejich řadách coby exotické kořeni objevuje saxofonistka „Áda“ z kapely Zakázané ovoce. Poslední personální změnou je posílení kapely o dalšího kytaristu „Marvina“ od sklonku roku 2006¹⁴.

¹⁴ NVU.CZ [online]. 2007 [cit. 2010-03-27]. Historie skupiny N.V.Ú. aneb jak to bylo, jak to je... Dostupné z WWW: <<http://www.nvu.cz/>>.

6. Královéhradecká hudební scéna

6.1. Hudební kluby

Tuto část práce budu věnovat hudebním klubům a kapelám působícím na Královéhradecku. V rámci svého výzkumu jsem navštívil přibližně 10 klubů, z toho několik opakovaně. Svou pozornost jsem zaměřil hlavně na návštěvnost, organizaci a atmosféru v klubech. Chci také zmínit faktory ovlivňující současnou návštěvnost. Z výpovědí pamětníků jsem se dozvěděl, že se návštěvnost koncertů za posledních 20 let rapidně snížila.

Mimo klubů zaměřených na živou hudbu jsem navštívil i 2 discokluby, a to Music Club Max Králíky a Disko Relax Kasalice. Zjistil jsem, že je zde návštěvnost mnohonásobně vyšší, než v klubech, kde hrají živé kapely. Z rozhovorů vyplynulo, že je to hlavně proto, že většina mladých lidí se nesnaží a ani nechce poznávat jiné, alternativní subkultury. Dělají to, co dělá většina a snaží se být co nejvíce jako ostatní, aby nijak nevybočovali ze společnosti. V jednom z rozhovorů můj respondent na otázku: „Proč chodíš právě na diskotéky?“ odpověděl: „Protože tam chodí všichni.“ Právě toto je jeden z hlavních důvodů, proč nejsou punkové nebo punk-rockové koncerty tolik navštěvovány. Existuje ale ještě mnoho dalších faktorů, které návštěvnost ovlivňují. Způsobuje to například i fakt, že v dnešní době vzniká mnoho nových kapel, které hrají různé odnože punku a tím se i zvětšuje počet konaných koncertů. Jen v Hradci Králové se za víkend koná v průměru 5 koncertů a mnoho dalších v okolních městech a vesnicích. Příznivci tohoto žánru si většinou

vyberou jen jeden koncert, a tak se počet návštěvníků rozloží na více menších skupin.

Dalším významným faktorem je stále rostoucí cena vstupenky na koncert. To je při rostoucích cenách energií, vody, nájmu, pohonných hmot a potravin vcelku pochopitelné. Lidé také dost zlenivěli a radši sedí doma a poslouchají hudbu ze svého počítače.

V důsledku klesající návštěvnosti se i snižuje možnost vystupování začínajících a méně známých kapel, což mi potvrdilo i několik hudebníků s nimiž jsem hovořil. Na méně známou, nebo úplně neznámou kapelu by zkrátka nikdo nepřišel. Jeden z pořadatelů mi na dotaz, zda bychom mohli v klubu vystoupit, odpověděl: „já dávám přednost známým a jistým kapelám, na který vím, že mi přijdou lidi“ Majitelé některých klubů se však snaží do programu zařazovat i začínající kapely, a to hlavně jako předkapely jejich známějších kolegů. Se stálým nárůstem cen vstupenek by se dalo očekávat, že kapely budou dostávat za vystoupení vyšší honoráře. To však není zcela pravda. I známé a populární punk-rockové kapely za své vystoupení obdrží většinou jen tzv. „cestřák“, což je symbolický příspěvek na dopravu. Ale právě i o tom punk-rock je. Kapelám nezáleží na tom, kolik dostanou peněz, ale jde jim hlavně o zábavu a spokojenost publika.

Z mého výzkumu ale také vyplynulo to, že na déle hrající, již známé kapely, je návštěvnost stále solidní, což mi v rozhovorech potvrdilo i několik respondentů navštěvujících hudební kluby téměř každý víkend. Někdo by sice řekl, že návštěva 150 lidí je směšná, ale velké množství klubů na Královéhradecku ani větší kapacitu nemá. Velkým překvapením pro mě byl fakt, že se v programu i tak malých klubů, jako je hradecká LaPutika nebo RC Strojovna, velice často

objevují i kapely z Finska, Norska, Ruska, Itálie nebo Francie. Ač tedy kluby nabízejí kvalitní světové kapely, diskotékám stále nemůžou konkurovat. Z těchto zahraničních interpetů, jsem já osobně navštívil koncert italské punk-rockové kapely Bedtime For Charlie v klubu LaPutika. Návštěva na této akci ale nijak výrazně nepřevyšovala návštěvnost na tuzemské kapely. Z rozhovoru se členy kapely Bedtime For Charlie však vyplynulo, že podobná situace je takřka všude v Evropě. Naopak na vesnicích je návštěvnost koncertů poměrně vysoká. Důvodem je většinou to, že zde není tolik možností, jak se ve volném čase zabavit a takovéto akce se zde nekonají tak často, jako ve městech.

Ačkoliv si mnoho lidí myslí, že punk-rockové koncerty jsou plné násilí, výtržností a tvrdých drog, výsledek mého pozorování zcela tuto myšlenku vyvrací. Na koncertech se schází punkáči, skinheadi i „emaři“ a vždy se vše nese v přátelské atmosféře. Z vlastní zkušenosti mohu dokonce říct, že tyto akce probíhají v mnohem přátelštější atmosféře, než je na diskotékách. O tom vypovídá i fakt, že v klubech pořádajících punk-rockové koncerty, nenajdeme žádnou ochranku, která by zjednávala pořádek v klubu.

6.2. Kapely

Další oblastí, kterou se budu zabývat jsou punk-rockové kapely. Zde jsem se zaměřil hlavně na jejich fungování. Jak jsem se již zmínil v předchozí části, na Královéhradecku, ale i všude jinde po České republice vznikají nové a nové punk-rockové kapely. Tento fakt by měl tedy ukazovat na to, že se punk-rock stále rozvíjí. To však není zcela pravda. Důvody vzniku těchto kapel se za posledních 30 let dost změnilo. Zakládání kapel

označujících se jako punk nebo punk-rock se v poslední době stalo, řekl bych, určitou módou. To je právě to, co punková subkultura nikdy nechtěla a tvrdě proti tomu bojovala. Takovéto kapely dělají z punku něco co není, a spíše, než by mu pomáhaly, mu ubližují.

Stále však existují a vznikají hudební skupiny, které punkovou myšlenku podporují a pomáhají tomu, aby tato hudba a subkultura nezanikla.

Nyní bych se chtěl věnovat tomu, jak je v dnešní době těžké se jako začínající kapela hrající punk-rock prosadit. Není to zas tak jednoduché, jak by se mohlo zdát. Plusem je to, že punková hudba není příliš složitá a stačí několik měsíců cvičení k tomu, abyste dokázali společně zahrát nějakou skladbu. Velkým problémem pro hudebníky bývá ale najít místo, kde by se mohli scházet a cvičit. Často hledání zkušebny zabere i několik měsíců. Když už si prostor na zkoušení kapela najde a nacvičí několik písní, přichází další problém. Jak se prosadit do nějakého klubu jako účinkující. V tuto chvíli nastává velice zdlouhavá a namáhavá fáze psaní emailů, telefonování a vnučování se. Z vlastní zkušenosti vím, že psaní emailů do klubů je z velké části ztrátou času, protože ve většině případů se odpovědi nedočkáte. V tomto ohledu je velice vstřícná královéhradecká LaPutika, kde je jednání opravdu rychlé. Jistějším způsobem domluvy je telefonické spojení, kde se vše dohodne během pár minut. Jako začínající kapelu bez zkušeností vás však jen těžko do programu svého klubu zařadí. Velkou roli v tom hrají také známí, kteří mají kontakty s dramaturgy klubů a mohou vás prosadit. Mnoho dramaturgů ale odmítá punkové kapely jen proto, že mají zkreslený pohled na punkovou subkulturu a bojí se jejich výtržností.

Když už se podaří nějaký koncert dohodnout, objevuje se další problém, a tím je doprava na místo konání. Ne každý mladý člověk má automobil, a proto si ho musí půjčovat například od rodičů, což při narůstajícím počtu akcí začíná být problémem. Ne všichni členové kapely také často pocházejí ze stejné obce, proto se na koncerty dopravují i dvěma automobily, a to bývá vzhledem k zanedbatelnému honoráři za koncert velice finančně náročné. Právě s nedostatkem peněz se začínající kapely často potýkají, a tak v prvních letech koncertování spíše prodělávají.

Obrovskou finanční zátěží pro kapelu bývá to, když její členové koncert sami pořádají. Pronájem prostorů klubu nebo menšího kulturního domu se pohybuje mezi 500 a 2000 Kč. Průměrná cena za ozvučení je 3000Kč, a jelikož na koncerty je zváno často i více kapel, pořádající skupina musí vyplatit i je. Celková cena takovéto akce se tedy pohybuje kolem 5000 Kč. Tu se při obvyklém vstupu kolem 50 Kč a stále klesající návštěvnosti jen málokdy podaří zaplatit. Ani to však kapely neodrazuje, protože jejich touha si zahrát a pobavit lidi je silnější.

Nyní se dostáváme k vlastnímu vystoupení. Začínající kapely většinou vystupují na úplném začátku večera, což je dost nevděčný čas, protože většina lidí chodí do klubu až později. Muzikanti proto hrají jen pro hrstku lidí, kterou stejně nezajímají. Vystupujícím tento přístup na sebevědomí příliš nepřidá, ale na druhou stranu jsou rádi za to, že si mohou zahrát a nabrat zkušenosti do dalších let. Začátky bývají těžké, jde hlavně o to, shánět a odehrát co nejvíce koncertů a tím si vytvořit vlastní publikum.

6.3. Internetové magazíny

V této kapitole se budu věnovat českým internetovým punk magazínům. Zmiňuji se o nich proto, že je to v dnešní době nejjednodušší a nejvyhledávanější způsob, jak získat informace o dění na punkové scéně. Většina těchto magazínů je zaměřena na hudbu, ale nalezneme zde i rubriky a články o historii, vývoji a o všem, co se punku týká. Stránek zabývajících se touto tematikou najdeme na internetu bezpočet. Proto by bylo nemožné psát o všech, a tak jsem vybral jen pár těch nejnavštěvovanějších.

Asi nejpopulárnějším magazínem u nás je iPunk.cz . Tento web vnikl v roce 2006, kdy se odloučil od stránky blink182.cz. Hlavním důvodem bylo to, že autoři stránky původně zaměřené pouze na americkou pop-punkovou kapelu Blink 182 začali poskytovat zprávy o celé punk-rockové scéně. Rozhodli se tedy vytvořit samostatný web iPunk.cz. Zpočátku chtěli psát pouze o hudbě, která se líbí jim, ale postupným rozrůstáním redakce se rozšiřoval i okruh hudby a témat, o kterých podávali zpravodajství. Stále se však web pohybuje zejména v oblasti punk-rocku a různých jeho forem. Tento magazín je ze všech u nás provozovaných asi nejvíce profesionální a zaměřený na nejširší spektrum hudebních stylů. Můžeme zde nalézt množství různé aktuality, rozhovory, recenze, koncerty, články nebo diskuze. Je zde i takzvaná infozóna s přehledem interpretů, vydavatelství, klubů a koncertů. Pro ty, kteří chtějí přispět svými názory nebo diskutovat o různých tématech, je zde diskusní fórum. Objevují se zde také ankety, soutěže a hitparáda iPunku, v níž můžete hlasovat pro svého nejoblíbenějšího interpreta.

Výjimečnost tohoto webu nacházím tedy v jeho profesionálním zpracování a širokém záběru témat.

Dalším zajímavým webem je kidsandheroes.com . I tyto stránky vznikly odloučením od jiné, a to od hurvy.wz.cz, kde byly zveřejňovány především fotky z různých koncertů. Návštěvnost tohoto magazínu se v průměru pohybuje okolo 700 přístupů za den, což je jasným důkazem, toho že o punk-rock je stále ještě zájem. I tato stránka je velice kvalitně zpracována, zaměřuje se na téměř stejná témata a obsahuje podobné rubriky, jako již dříve zmíněný iPunk.cz. Čím se tedy liší od ostatních a co tomuto webu dodává na jedinečnosti? Je to jistě lepší přístup k návštěvníkům stránky a kapelám žádajícím například o pomoc s propagací nějaké jimi pořádané akce.

Třetím webovým magazínem, o němž se chci zmínit, je kvakpunkrock.cz. Ten jsem vybral nejen proto, že je jedním z nejnavštěvovanějších, ale také proto, že jeho autor je z Hradce Králové, což je hlavní oblast mého zkoumání. Čím jsou tedy tyto stránky jedinečné? Je to hlavně stylem, kterým jsou psány. Správu webu má na starosti pouze jeden člověk , takže se nemusí dohadovat s nikým dalším, co zveřejní a co ne. Forma psaní je oproti předešlým dvou webům volnější. Autor se nesnaží o nějaký příliš profesionální přístup, píše zkrátka o tom, co ho baví a co mu přijde zajímavé. Tento přístup však nijak neubírá webu na kvalitě, o čemž napovídá i návštěvnost, která se pohybuje okolo 500 přístupů za den. Dalším plusem této stránky je zveřejňování článků i o nepříliš známých nebo nově vzniklých kapelách, a tím i jejich zviditelňování. Pozitivní je také fakt, že se autor nebrání zveřejňování článků nebo recenzí od návštěvníků webu. *„Důležité je dělat to fakt, jak to*

cítíš a ne se nechat někým ovládat. 100% Svoboda a pohoda...scéna nikdy nezemře“¹⁵

Čtvrtým a posledním magazínem, o kterém se zmíním je Punk.cz. ten se od ostatních liší hlavně tím, že se zde objevují kromě článků o hudebních novinkách, také články o historii punkového hnutí a o všem, co je s ním spojeno. Oproti ostatním výše zmiňovaným webům je zde největší prostor pro názory a články návštěvníků webu. Je však jedna věc, která mně osobně kazí dojem z těchto stránek. Nejsou to ani autoři ani články, které píšou, ale registrovaní uživatelé tohoto webu, kteří se v komentářích k některým kapelám nebo článkům vyjadřují až moc kriticky a neobjektivně, nehledě na věčné hádky na téma, co je a co není punk. Toto je patrné zejména u profilů zaregistrovaných kapel. Pro příklad můžu uvést jeden z komentářů ke kapele Rybičky 48: *“SMRT!!! SMRT!!! jsou to ty největší trapáci jaký znám.“* Pokud hrajete pop-punk nebo nějakou podobnou melodičtější nebo měkčí formu punku, nečekejte zde žádné kladné komentáře.

Každý z těchto webů má svoje pozitiva, ale také záporné stránky. Jedno mají však společné. Snaží se podávat co nejaktuálnější informace o punkové scéně a seznamovat s punkem stále nové lidi. Návštěvnost těchto webů, která se v průměru pohybuje okolo 900 přístupů za den, není nijak závratná. Dalo by se tedy říct, že punk u nás není v dnešní době velkým fenoménem, ke kterému by se hlásilo mnoho lidí. Na druhou stranu toto číslo není zanedbatelné a naznačuje, že tento styl existuje a své příznivce stále má.

¹⁵KVASNIČKA, Lukáš. Scéna díl 15 SPECIÁL : Internetové magazíny. *Kidsandheroes.com* [online]. 1.2.2010, 15, [cit. 2010-03-27]. Dostupný z WWW: <kidsandheroes.com>.

6.4. Hudební soutěže

Stejně jako počet kapel, narůstá v poslední době i počet hudebních soutěží pro začínající muzikanty. Úspěch v takovéto soutěži je dalším, mnohem rychlejším způsobem, jak se prosadit. Ani to však není příliš jednoduché. Soutěží se účastní obrovský počet interpretů různých hudebních stylů a punk-rock mezi nimi má jen malou šanci na úspěch. Těchto soutěží se však z oblasti punku účastní spíše jen pop-punkové kapely, které berou punk pouze jako hudební styl a nemají ho nijak spojen se stylem života. Díky těmto soutěžím se kapela hrající například jen půl roku může dostat tam, kam se jiná kapela dostávala koncertováním několik let. Oba tyto způsoby mají své výhody a nevýhody. „Sláva“ kapel úspěšných v soutěžích však často netrvá dlouho a příznivce si jinak, než koncertováním nezískají. To mají však usnadněné tím, že po úspěchu v soutěži snadněji získají nabídky na vystoupení.

ROCKARÉNA

Rockaréna je soutěž kapel registrovaných na portálu ROCK.CZ. Soutěž probíhá v pěti kolech v měsíčním intervalu, kdy porota každý měsíc vybere 10 kapel, z kterých vybírají registrovaní uživatelé tu nejlepší. Svého favorita vybere také odborná porota. Vítězné kapely z každého kola se utkají ve finále o hodnotné ceny v podobě 20 000Kč, možnosti natočení videoklipu a účast na hudebním festivalu. Tato soutěž je podporována rádiem Hey, které každý pátek hraje skladby soutěžních kapel.¹⁶

¹⁶ ROCK.CZ [online]. 2010 [cit. 2010-03-27]. Rockaréna - ROCK.CZ. Dostupné z WWW: <<http://www.rock.cz/arena/rules>>.

RGM LIVE SPACE

RGM LIVE SPACE se prezentuje jako největší hudební soutěž kapel v České republice.

Do soutěže se mohou přihlásit kapely všech žánrů s minimálním počtem 3 členů, které nemají platnou smlouvu s žádným vydavatelstvím.

Patnáct vybraných kapel postupuje do základního kola, uskutečňovaného v podobě neveřejných koncertů. Záznam z koncertů uveřejňuje TV Óčko. Zde diváci a porota vyberou deset kapel postupujících do semifinále. Z těchto interpretů jsou pak vybráni finalisti, kteří se utkají o hlavní cenu v podobě natočení CD, videoklipu a jejich propagaci na TV Óčko a radiu Kiss.¹⁷

SÁZAVAFEST BATTLE

Sázavafest Battle je soutěž kapel registrovaných na webu muzikus.cz. Hraje se o účast na hudebním festivalu O2 Sázavafest a další ceny. V ročníku 2010 se do soutěže přihlásilo přes 200 se 738 nahrávkami. Porota vybere 6 interpretů postupujících do finále v podobě Jarního O2 Sázafestu, kde vítěze zvolí sami diváci.¹⁸

¹⁷ *Rgmlivespace.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-03-27]. RGM LIVE SPACE - Největší hudební soutěž kapel. Dostupné z WWW: <www.rgmlivespace.cz>.

¹⁸ *Muzikus.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-03-27]. Muzikus.cz - hudba - soutěž kapel. Dostupné z WWW: <<http://www.muzikus.cz/souteze-kapel/sazavafest-battle-2010/>>.

LÍHEŇ

Líheň je soutěž amatérských kapel probíhající současně ve 3 klubech na Ostravsku a o vítězích rozhoduje pouze odborná porota. Kapely postupně procházejí základními, semifinálovými koly až do finále, kde se utkají o 10 000Kč a možnost vystoupit na některém z hudebních festivalů.¹⁹

7. Zájmy a volný čas

Jelikož se mezi punkáči pohybují již několik let, můžu podat i poměrně slušné informace o jejich zájmech a volném čase.

Kromě již zmiňovaných návštěv koncertů, nastíním ještě další možnosti, jak v rámci dané subkultury trávit volný čas.

O trávení volného času punkáčů má mnoho lidí zkreslené představy. Většina lidí si myslí, že jen sedí na nádraží, prosí o drobné, pijí alkohol a v podnapilém stavu otravují lidi. Nebudu zde psát, že je to naprostá lež, protože opravdu i takoví jsou. Z mého výzkumu a zkušenosti je to však jen zanedbatelná menšina.

Téměř pro všechny mnou dotazované respondenty je největším koníčkem hudba. Poslouchají ji doma, v autě, v práci a v neposlední řadě na koncertech. Jak řekl jeden z mých respondentů, „bez hudby by punk nebyl punkem“.

Jako určitý druh koníčku můžeme považovat i zdobení oblečení. Punkáči se snaží co nejvíce odlišit od ostatních, a tak vymýšlí stále nové prvky, kterými by své oblečení „vylepšili“. Našívají si na bundy

¹⁹ *Lihen.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-03-27]. Lihen 2010 - hudební soutěž amatérských kapel. Dostupné z WWW: <<http://www.lihen.cz/aktualne.html>>.

nášivky, přidělávají kovové hroty a řetězy a mnoho dalších ozdob. Ačkoli to tak nevypadá, na oblečení si punkáči dávají hodně záležet. To samé platí i o účesech.

Další možností trávení volného času je četba tiskovin a internetových magazínů. Časopisů zabývajících se punkem v České republice moc nenajdeme. Mohl bych snad jmenovat jen jeden, a to Move your ass. Tvorba tohoto magazínu by se dala považovat také za koníček. Autoři ho tvoří pro zábavu a pro šíření informací o punkové scéně ostatním lidem. Časopis je pouze černobílý a je zcela zdarma. Vychází v nákladu okolo 1500 kusů a veškeré finanční náklady na jeho vydávání si hradí sám autor. Na novinových stáncích ho ale nenajdeme. Magazín je rozesílán po klubech, kde si ho může každý návštěvník přečíst. Další časopisy, o kterých bych se mohl zmínit, se sice nezajímají výhradně o punk, ale zmínky o něm zde určitě najdeme. Mluvím o magazínech Rock&Pop a Report. Zde najdeme informace o velké škále hudebních stylů, spíše z té komerčnější sféry. V dnešní době nesmím zapomenout ani na internetové magazíny, o kterých jsem se zmiňoval již dříve, protože na nich stráví punkáči mnoho času hledáním nových informací o scéně a hlavně diskusemi, ve nichž si vyměňují své názory a poznatky.

Nyní se zaměřím na lidi, pro které není koníčkem jen poslech hudby, ale i její produkce. Když se zaměřím pouze na královéhradecký kraj, nenajdu zde kapelu hrající punk, která by vystupováním a prodejem cd nějak zvlášť vydělávala. Mohu tedy říct, že hraní v kapele je pro většinu těchto muzikantů pouze koníček. Jelikož jsem členem jedné takové kapely, můžu z vlastní zkušenosti říct, že je to koníček časově, ale hlavně finančně dost náročný. Pokud chce kapela hrát kvalitně,

musí několikrát týdně společně zkoušet, a to nemluví o samostatném zdokonalování hry na nějaký nástroj, které zabere asi nejvíce času. O víkendu mají skupiny většinou koncert, někdy dokonce i více, proto na ostatní koníčky již příliš času nezůstává. Pokud se ale nějaký ten čas najde, hudebníci mohou navštívit celou řadu workshopů, kde se mohou zdokonalovat. V letních měsících jsou pak nejoblíbenější zábavou hudební festivaly, kterých je u nás stále více a více.

Kromě koníčků spojených s jejich subkulturou mají punkáči i zájmy jako majoritní společnost. Mnoho z nich hraje fotbal, hokej, tenis, chodí do kina nebo do divadla. Tráví zkrátka volný čas jako ostatní lidé.

8. Závěr

V úvodu práce jsme měli možnost se seznámit s tím, co je to punk a vysvětlili jsme si některé pojmy s ním související. Dále jsme si pak stručně nastínili okolnosti vzniku této subkultury, kde šlo hlavně o nutnost sjednocení společenských vrstev zasažených ekonomickou, společenskou a politickou krizí a o snahu vyjádřit svůj nesouhlas s touto situací. Seznámili jsme se s velkým rozvojem této subkultury ve Velké Británii, v druhé polovině 70.let dvacátého století, hlavně díky kapele Sex Pistols. Právě z Velké Británie se punk koncem 70. let začal dostávat na naše území. Propagovali ho zde především tehdejší undergroundové kapely jako Extempore, Zikkurat, nebo FPB.

V praktické části jsme získali informace o současné královéhradecké hudební scéně. Z výzkumu vyplynulo, že se návštěvnost klubů pořádajících punk-rockové koncerty stále snižuje a nastínili jsme si i hlavní příčiny této situace. Především jde o stále narůstající počet pořádaných akcí, což vede k roztržštění fanoušků na menší skupiny a tím i menší návštěvnost. Dalšími důvody jsou: stále větší oblíbenost disko klubů, zvyšování cen vstupenek, nebo jen lenost lidí, kteří radši sedí doma a hudbu poslouchají z cd přehrávače. Velkým překvapením bylo zjištění, že i malé kluby, jakým je například hradecká LaPutika, nabízí lidem koncerty věhlasných světových interpretů, a to za velice solidní ceny. Z mého výzkumu vyplynula také skutečnost, že i když se na koncertech společně scházejí punkáči a stoupenci hnutí skinheads, vzniká zde mnohem menší počet konfliktů než na diskotékách, o čemž svědčí i nepřítomnost ochranky na těchto akcích.

Krátce jsem se seznámili i s některými internetovými magazíny, které jsou v dnešní době asi nejlepším a nejrychlejším způsobem, jak se dozvědět o novinkách na punkové scéně. V části práce věnované začínajícím kapelám na Královéhradecku, jsem zjistil, jak složité a finančně náročné je takovouto kapelu udržet při životě a prosadit se mezi stálice punku. Většina skupin se ale snaží na scéně udržet co nejdéle, i když se často dostávají do finanční krize. Punk-rockovým kapelám jde nejen o vlastní zábavu, ale hlavním cílem je pobavit lidi. Během výzkumu jsem získal také informace o tom, jak se koncerty pořádají, jaká je na nich atmosféra, i jaké jsou na ně finanční náklady. V závěrečné části je nastíněno využití volného času a zájmy punkáčů, které se v zásadě nijak neliší od zálib jiných lidí. Největší zálibou je však pro většinu lidí spojených s touto subkulturou hudba. Když tedy shrnu výsledek mého výzkumu, musím říci, že i když v posledních letech punk stále upadá, zdaleka ještě není mrtvý. I když jich na Královéhradecku zdaleka není většina, stále zde jsou lidé, kteří punk propagují a hlásí se k němu. A dokud zde tito lidé budou, punk nikdy nezemře.

9. Seznam použitých zdrojů:

9.1. Literatura:

McNeil L. a McCain G.: Zab mě, prosím. Volovox Globator 1999

Dynner S.: Punk's not dead. Dokumentární film. Punk's not dead Production 2005

Footman T.: Blink 182 The unauthorized biography in words and pictures. Chrome Dreams 2002

Slavík P.: PUNK. Dokumentární film z cyklu o alternativní kultuře, část 12., Česká televize 2000

Jandourek, Jan, Sociologický slovník, Portál, s.r.o., Praha 2001, 285 s.

Adámková, K., Křížkovský, L., Šouša, J., Šoušová, J. Politologický slovník. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2001, 293 s.

Fuchs, F., Kytary a řev aneb co bylo za zdi, Black Point, 2002

Tůma, Jaromír, Bigbít - aneb Pendl mezi somráky a veksláky, 1999

9.2. Internetové zdroje:

www.ceskatelevize.cz

www.ceskatelevize.cz

www.kidsandheroes.com

www.punk.cz

www.ipunk.cz

www.rock.cz

www.muzikus.cz

www.lihen.cz

www.rgmlivespace.cz

www.cs.wikipedia.org

10. Přílohy:

10.1. Fotografie:

Typický účes punkáčů (tzv. číro)

Hradečtí N.V.Ú.

Zástupci Skate punku Blink 182

Legendární kapela Sex Pistols

Z koncertu v hradeckém klubu LaPutik

10.2. Úryvek z rozhovoru na téma punk a křesťanství:

„Většina lidí žasne, že byl punkrock založen na myšlence nikdy nespadnout do předem určeného systému víry, čím křesťanství určitě je. Taktedy, je možné být křesťan a punk? Dostávám hodně otázek, jako třeba, co je punkrocková hudba v současné hudební scéně? Definice je velmi uvolněná a otevřená k podrobnému zkoumání. Takové otázky jako: Může být "punková kapela" na MTV, nebo na Fuse? A další den vidím triko Dead Kennedys na Nordstrom (velký internetový obchod) a triko Ramones na Macy (také známý internetový obchod)! V jiném slova smyslu, "punkrock" nyní otevřel hranice k představení všech typů lidí a všech typů systémů víry. Založení punkrocku bylo anti-instituční a bylo proti pravidlům a předpisům vynucených hlavní částí obyvatelstva v té době. Proto- nebyl by Ježíš v současnosti považován za protiautoritativní osobnost? Falešný rebel, který šel proti běžným postupům judaismu a bojoval proti židovským zákonům. Nemůžu říct, zda byl Ježíš "punkrock", protože to je nesmysl. Chci říct, že Sex Pistols a Black Flag nevymysleli boj proti předem určeným systémům víry. Historie je plná mužů a žen, jako Ghandi, Buddha, Martin Luther King Jr, Martin Luther, Ježíš, Mohammed, Nelson Mandela, Che, Rosa Parks..., kteří udělali víc, co mělo účinek na tomto světě, než kdyby Anberlin nebo Buzzcocks mohli udělat, nebo udělají".²⁰

²⁰ CHRISTIAN, Stephen . Kvakpunkrock.cz [online]. 2005 [cit. 2010-03-28]. ANBERLIN: \"Všechny \"příběhy\" našich písniček jsou pravdivé, píšu je tak, jak je cítím\". Dostupné z WWW: <<http://www.kvakpunkrock.cz/rozhovory/?ktera=18>>.

